לחד מבני פלניא אמר רבא אפי' למאז דאמר

לא מבטלינן קלא בהא מבטלינן קלא מימר

אמרי עיינו ב'הוֹ רבנן בקידושי וקידושי קמן הוו

ההיא דנפק עלה קלא דאיקדשה לקטן הנראה כגדול א"ל רב מרדכי לרב אשי הוה עובדא

ואמרו עדיין לא הגיע לפלגות ראובן שנאמר

ל) בדפו"ר, מקום אמתלאקאמרינן, ב) יבמות לב.,

ה) ביפו ד, מקום מתחמל קאמרינן, ב) יבמות לב., ג) לעיל פא. וש"נ, ד) ס"א

ה) ולעיל פא.ז. ו) יבמוח

קטו. כתובות כב: נדרים לא.

לעיל סד: ז) וברי״ף

ורא״ט איתא רב שישא וכס״ה גורס רב שיננא וכס״ה גורס רב שיננא

ברב אידא.], מז [ניינ יחקרי לב לקטן בשנים], ע) נייל מקום אמתלא

קאמר. רש"ש, י) נראה של"ל רב הונא. וכ"ג מתוסי הרא"ש, יא) ל"ל דכיון. רש"ש,

ברב אידא.ז.

3"51 (p

היא

א [מיי' פ"ט מהל' אישות ב מיי׳ פ״י מהל׳ גירושין הל׳ ו סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי

יז סעיף נח: צה ג מיי׳ שם ופ״ט מהל' אישות הל' כב סמג שם טוש"ע אה"ע סי ו סעי ה וסי מו סעיף א: צו דה מיי פ"י מהלי גירושין הלי כ סמג שם טוש"ע אה"ע סי' ו סעיף ג וסי' מו סעי' ח: צו ו מיי' פ"ט מהל' אישות הל' כו סמג

עשין מח טוש"ע אה"ע סי' מו סעי' ה: צח ז מיי פ״ד שם הל׳ יג סמג שם טוש"ע אה"ע סי' יו סעיף ב: צמ חט מיי׳ שם ופי״ב מהל' גירושין הל' ד ממג שם טוש"ע שם: ק י מיי פ"ט מהלכות אישות הל' כו סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי מו סעי' ה: מו מיי' וסמג שק

מוש"ע שם וסי׳ לא :סעיף

פסקי רי"ד

דבר ברור עדות מעליא היא אלא פלוני מהיכן שמע מפלוני ופלוני והלכו להן למדינת הים: אמר . רבא יצא לה שם מזנה בעיר יבא צא לה שם מונה בעיר אין חוששין לה. פי׳ שזנתה עם פסולי כהונה. כגון עובד כוכבי׳ ועבד ונתיז לאוסרה לכהן משום זונה רלא חיישינן לקלא עד שיראו דברים הניכרים כדעולא: ת״ר בעולה אין חוששין לה. פי׳ וכשרה לכהן גדול. נשואה אין חוששין לה חלוצה אין חוששין לה ארוסה אין חוששין לה בעיר אחרת אין חוששין לה שלא לפלוני אין חוששין לה שפחה אין חוששין לה הקדיש פלוני נכסיו אין חוששין להן. פי׳ נשואה או ארוסה זה כמה ימים אין י חוששין לה דקלא רווששין לה דקלא דמתניתין היינו שאומר׳ היום נתקדשה פלונית. . בעיר אחרת שאמרו פלונית בעיו אווו וו שאכוו פלוניונ נתקדשה היום בעיר פלונית. שלא לפלוני שאמרו נתקדש׳ סתם אבל חוששין לקול זה: ההיא קלא . עלה ראיתקדשה לבר בי ימויר דאיתקדשה לבר בי רב אתייה רב חמא לאבוה א״ל אימא לי איזי נופא דטורדא היכי הוה. א״ל על תנאי קדיש דלא ליזיל לבי חוזאי ואזל. א״ל כיון דבעידנא דהוה קלא לא הואי אמתלא לאו כל כמינך דמחזקת אמתלא: ובלבד אמר רבה בר אבוה אמתלא שאמרו אפילו מכאן ועד שאמרו במשנתינו ששובר את הקול אפילו לא יצא עם את הקול אלא אפי׳ לאחר זמן הקול אלא אפי׳ לאחר זמן יצא הויא אמתלא. ואמר רב אשי כל קלא דלא איתחזק בבי דינא לאו קלא הוא. פי׳ שלא חזרו ב״ד אחריו שלא תהא שמיעת

אלא אם כן ידעו ב״ד העיר

והלבתא לא חיישינן. ומעשה בא לפני ר״ת באשה אחת שינא עליה קול אחר נישואיה שנחקדשה לאחר והיה אותו

האיש שינא עליו קול בחופתה שנישאת לשני ואר״ת שאין לריכה גט מן הראשון ומותרת לשני חדא דקלא דבתר נישואין לא חיישינן ועוד א דכיון

שנתקדשה לזה בפניו שריא חזקה אין אשה מעיזה פניה בפניו וכדרב המנונא קיימא לן מדפריך מיני׳ הש"ס בכל דוכתי ובפ׳ שני דכתובות (דף כג.) קאמר לימא דרב המנונא תנאי היא לא דכ״ע אית להו ב דרב המנונא ואע״ג דבסוף נדרים (דף לא.) דחי רבה ראיית רב המנונא דמייתי מינה מ"מ כן הלכה ורצה נמי אפשר דלפי האמת סובר כרב המנונה:

ובנהרדעא לא מבטלי קלא. אע"ג דהני בי רב

דשלחו לשמואל הם תלמידי דרב ובסורא מבטלי קלא מ"מ לא הוה מורה להו דלא כנפשיה: ואידך כי אתמר דרב המנונא

ה"מ בפניו. וא"ת וכי לרב הונא הוי דרב המנונא אפי׳ שלא בפניו הא תנן בהדיא בפ"ב דכתובות (דף כב.) דחם יש עדים שהיתה חשת איש אינה נאמנת לומר גרושה אני וי"ל דודאי רב המנונא לא איירי אלא בפניו אבל להחמיר להלריכה גט משני סבר רב י המנונא דנאמנת אפילו שלא בפניו והא דאמר בפרק שני דכתובות (דף כג.) מר סבר שלא בפניו נמי אינה מעיזה היינו דנאמנת עם מיגו שהיה לה: אמר רב הונא מגרש ראשון ונושא שני. ג אכל במלאו דכר על בוריו פשיטא לרב הונא דלא יגרש שני וישה רחשון יה וכיון דודהי קדשה ראשון ומקודשת נמי לשני לרב הונא כיון שפשטה ידה וקיבלה א״כ חיישינן שגירשה ראשון ואם יגרש שני וישא ראשון הוה ליה מחזיר גרושתו מן הארוסין אבל בלא העמידו על בוריו דאין כי אם קול לקידושי ראשון הוה אמינא דמותר לשני לגרש ולישא ראשון ד המ"ל דאפילו הכי לא יגרש שני כו': אך בזה מגרש בו'. אליכא דרב הונא קאמר וכן

אמימר דפסיק הלכתא דמותרת לשניהם לרב הונא קאמר ואומר ה״ר אלחנן דמשמעה דהלכה כרב הונא: והלכתא

מעיזה ומעיזה לא מצאו דבר על בוריו מהו א"ר הונא מגרש ראשון ונושא שני באבל מגרש שני ונושא ראשון לא מאי מעמא אתי למימר מחזיר גרושתו מן האירוסין רב ״שיננא בריה דרב אידי אמר אף מגרש שני ונושא ראשון מימר אמרי עייני רבנן בקידושי וקידושי מעות הוה יצא עליה קול מזה ומזה מהו אמר רב פפא אף זו מגרש ראשון ונושא שני אמימר אמר מותרת לשניהם

ילפלגות ראובן גדולים חקרי לב: ובלבד שלא תהא שם אמתלא: אמר רבה בר רב הונא אמתלא שאמרו אפי' מכאן ועד עשרה ימים רב זביד אמר יבמקום אמתלא יחוששין לאמתלא איתיביה רב פפא לרב זביד ובלבד שלא תהא שם אמתלא א"ל במקום אמתלא קאמר א"ל רב כהנא לרב פפא ואת לא תסברא יוהתנן ינתקדשה ואח"כ בא בעלה מותרת לחזור לאו משום דאמרי' על תנאי קדיש שאני התם דאתי בעל וקא מערער אי הכי נישאת נמי נישאת דעבדה איסורא קנסוה רבנן נתקדשה דלא עבדה איסורא לא קנסוה רבנן אמר רב אשי יכל קלא דלא איתחזק בבי דינא לאו קלא הוא יוא"ר אשי יכל קלא דבתר נישואין לא חיישינן ליה הא דבתר אירוסין חיישיגן ליה רב חביבא אמר אפילו דבתר אירוסין נמי לא חיישיגן ליה הוהלכתא לא חיישינן ליה אמר רב ירמיה בר אבא שלחו ליה מבי רב לשמואל ילמדנו רבינו יצא עליה קול מראשון ובא אחר וקדשה קידושי תורה מהו שלח להו תצא והעמידו הדבר על בוריו והודיעוני סמאי (והעמידו הדבר על בוריו) לאו קידושי מעליא נינהו מבמלינן קלא ייוהא קירושי מעליא נינהו לא צריכה גם משני

אילימא דאי מגליא מילתא דקידושי דקמא נהרדעא אתרי' דשמואל הוא ולא מבטלי קלא אלא ידאי מיגליא מילתא דקידושי קמא ופליגא דרב הונא דאמר רב הונא יאשת איש שפשמה ידה וקיבלה קירושין מאחר מקודשת מדרב המנונא ידאמר רב המנונא האשה שאמרה לבעלה גירשתני נאמנת חזקה אין אשה מעיזה פניה בפני בעלה ואידך מכי אתמר דרב המנונא בפניו שלא בפניו

משום עיגונא אקילו בה והיא גופה תידוק במילתא ע"י עוברים ושבים ותנסיב והיכא דלא דייקא שפיר קנסוה

לחד מבני פלנית. ולא היו אומרים לאיזה מהם: לקטן. בשנים שנראה

גופו כגדול והיו מכירין בו: עדיין לא הגיע לפלגות ראובן. כלומר אין

חכמה ש (לקטן בשנים וחקרי לב) כדכתיב גדולים הוא דאית להו חקרי

לב וזה אע"פ שגופו ארוך ניכר הוא לבריות במעשיו שהוא קטן בשנים

וכשתינסיב לאחר מימר אמרי עיינו

רבנן בקדושיה וקטן בשנים הוא:

במקום המחלה חוששין להמחלה.

אפי׳ אין אמתלא אלא מקום ופתח יש

לדבר שנוכל ללמוד שם אמתלא חוששין

שמא אמתלא פלונית יש לדבר והקול בטל: ובלבד שלה מהה שם המחלה.

אלמא אמתלא בהדיא בעינן: הכי

גרסינן א"ל במקום אמחלא קא אמר.ש

ואמתני׳ קאי האי תירולא: א"ל רב

כהנה לרב פפה וחם לה מסברה.

דאם יש פתח למצוא אמתלא דקמכינן

ומנסבינן לה והתנן אשה שהלך בעלה

למדינת הים ובא עד אחד ואמר לה

מת בעליך ונתקדשה מותרת לחזור

לראשון ואילו גבי ניסת קתני התם

תלא מזה ומזה ואע"ג דאנוסה היא

שהרי ב"ד הורוה לינשא משום חששא

דלה לימרו גירש רחשון ונשה שני

ועכשיו היא חוזרת לו משניסת אבל

גבי נתקדשה לא חיישינן להכי מאי

טעמא חוזרת לראשון ולא נריכה גט

משני הרי אין לך יצא שמה בעיר

מקודשת גדולה מזו דודאי ידעו כולם

שנתקדשה: לאו משום. דיש כאן

מקום אמתלא לסמוך עליו דכי מהדרי

לה לגברא אמרי ודאי יש פתח לדבר

שעל תנאי קידשה שני שאם יבא בעלה

שגירשה ממדינת הים שיהיו קידושיו

בטלין שהיה בעלה חביב לה אלא

לכך גירשה שנח היים בנה אלמא אע"ג דלא יצא אממלא זה אני. הכא גירשה שלא היה יכול לבא

מעולם סמכינן עליה: שאני. הכא

דאתי בעל וקאי ומימר אמרי מעולם

לא גירשה בעלה אלא היתה סבורה

שמת ונתקדשה ואינן קדושין: אי

הכי. דלא מסקי אדעתייהו לומר

גירש רחשון ונשח שני ונמנחת חשת

איש יולאה בלא גט: ניסת נמי. אמאי

תנו התם לריכה גט משני ולא תחזור

לרחשון הא אתא בעלה וקאי ולאו

נישוחין הוו אלא משום דאתי למימר

גירשה זה ונשא זה כדאמרי׳ ביבמות

ובנישואין אין פתח מקום אמתלא לומר על תנאי נשאה: **קנסוה רבנן.**

דהאי דשריוה בהעדאת עד אחד

כדאמרינן התם מתוך חומר שהחמרת עליה בסופה הקלת עליה בתחילתה: דלא איסחוק בבי דינא. שלא בדקו והלכתא ב"ד אחריו שלא חהא שמיעת קול הברה: לא חיישינן ליה. אלא א"כ ידעו ב"ד העיר שכך יצא הקול פלוני מהיכן שמע כו' וגזרו שיחושו לקול זה: דבתר נישואין. ניסת היום ואח"כ יצא קול שהיום היא נתקדשה לאחר קודם נישואין לא חיישינן ליה לאוסרה על בעלה ולא להלריכה גט מבעל הקול שאם אתה מלריכה גט נמלאת אוסרה על זה דמחזקת לקלא ונמלא זה בועל אשת איש וקיימא לן כשם שאסורה לבעל כך אסורה לבועל: דבסר אירוסין. חיישינן ומגרש ראשון ונושא שני: לא חיישינן ליה. ואינה לריכה הימנו גט שלא תחגנה על זה: קידושי מורה. בעדים: והעמידו דבר על בוריו. הוו בודקין אחר הקול להעמיד דבר על אמיחתו אם אמת הוא או שקר: והודיעוני. עיקרו של דבר: מאי היא. למה הזקיקס להעמיד דבר על בוריו: ובנהרדעא לא מבטלי קלא. כדאמרינן לעיל: מקודשה. ולריכה גט משני: ואידך. שמואל דאמר העמידו דבר על בוריו למימרא דלא בעיא גט משני: כי אסמר דרב המנוגא בפניו. דבעל דאמרה ליה בפניו גירשתני אבל קבלת קידושין דרב הונא לאו בפניו הוא ולא דמיא לדרב המנונא וליחא לדרב הונא: **ונושא שני**. אם ירצה: **אחי למימר** קא מחזיר גרושחו מן האירוסין. דאמרי ע"י שגירשה ראשון תחילה קידשה שני ועכשיו חוזר ומחזירה: עיינו ביה רבנן. בקידושי שני ולאו קידושי נינהו מפני שהיתה מקודשת לראשון ולא יאמרו שגירשה תחלה שהכל לא ידעו בגט שהלרכנוה משני: ילא עליה הול מוה. ואח"כ מוה שלא קידשה שני בפנינו קידושי תורה אלא קול יצא שקידש אחר הראשון: אף בוו מגרש ראשון. ולא יגרש שני וישא ראשון ואע"ג דקלא בעלמא הוו נמי הנך קידושי שני חיישינן דלא לימרו גירש ראשון מחילה וקידשה שני ועכשיו חוזרת לראשון גרושה שנתארסה:

דבר על בוריו מהו. אמר רב הונא מגרש ראשון ונושא שני אבל מגרש שני ונושא ראשון לא מ"ט אתו למימר מחזיר ו מן האירוסין. רב שישנא בריה דרבא אמר אף מגרש שני ונושא ראשון מימר אמרי עיינו רבנן בקידושי דראשון דקידושי טעות הוו. יצא עליה קול מזה ומזה מהו. פי שאין עדים לא לראשון ולא לשני אלא שגם לשני יצא קול עליו אמר רב פפא אף זה מגרש ראשון ונושא שני מדקאמר רב פפא אף זו ש"מ בקמייתא כרב הונא ס"ל וליתא לדרב שישנא.

שכך רצא הקול פלוני מהיכן שמע כו׳ וגזרו שיחושו לקול זה: ואמר רב אשי כל קלא דבתר נישואין לא חיישינן לה הא דקמי נישואין חיישינן לה רב חביבא אמר אפילו דבתר אירוסין לא חיישינן לה. והלכתא לא חיישינן לה: אמר רב ירמיה בר אבא שלחו ליה מבי רב לשמואל ילמדנו רבינו יצא עליה קול מראשון ובא שני וקידשה קידושי תורה מהו פי קידושין בעדים. שלח להו תצא והעמידו דבר על בוריו והודיעוני. מאי והעמידו דבר על בוריו. דאי מיגליא מילתא דקידושי ראשון קידושי מעליא נינהו לא צריכה גט

תורה אור השלם לָמָה יָשַׁבְתָּ בֵּין המשפחים וַיּגִּישְׁפְּוּנִים שְׁרְקוֹת עֲדָרִים לִפְּלֵגוֹת רְאוּבֵן גְּדוֹלִים חִקְרִי לֵב:

מוסף רש"י

שופטים ה טז

כל קלא דבתר נישואין לא חיישינן ליה. אע״פ ששנינו דחיישינן לקלא, דתנן יצא שמה בעיר מקודשת לפלוני, מקודשת ואסורה לינשא לאחר עד שיתן לה אותו פלוני גט, הני מילי כשילא הקול קודם שתנשא לאחר, אבל ילא לאחר נשואין לא חיישינן לים (לנויל פא.).

מוסף תוספות

א. אפילו אם באו עדים ואמרו כך היה שקדשה בפנינו אפ״ה אין כאן חשש. מוס׳ היל״ש. ב. שאומרת אשת איש יתי וגרושה אני שיש להאמינה מטעם הפה שאמר הוא הפה שהחיר. שאסו יווא וזפוז שוווניז. (תוס' יבמות קטז ע"ב ד"ה באותה, ג. וא"ת לרב הונא מאי אריא לא מצאו יבר על בוריו (ד]מגרש שני ונושא ראשון לא אפילו מצאו דבר על בוריו על בוריו איצטריכא ליה. רשב"א ושיט"ק ע"פ תשובות ר' בצלאל אשכנזי סימן כ. דאיכא.T דקידושי קמא קידושי טעות הוה ואין זה מחזיר גרושתו. רשב"א ושיט"ק ע"ש . ה. מדאיצטריד תלמודא למימר בהא והלכתא מותרת לשניהם, אלמא בראשונה אינה

פסקי רי"ד (המשר) משני פי׳ אע״פ שקידשה משני קידושין גמורים בעדים אי מיגליא מילתא דקמא הוו דקידושי קידושין והקול היה אמית תצא מן השני כלא גט. י ופליגי דרב הונא דאמר רב ידה וקבלה קידושין מאחר מקודשת כדרב המנונא שאמרה לבעלה גירשתני נאמנת חזקה אין אשה ואידך כי איתמר דרב . המנונא בפניו אבל שלא --והלכתא כרב המנונא ואין הלכה כרב הונא: לא מצאו